

C-372/19. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2019. május 10.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Ondernemingsrechtbank Antwerpen (Belgium)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. február 28.

Felperes:Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers
CVBA (SABAM)**Alperesek:**

BVBA Weareone.World

NV Wecandance

Az alapeljárás tárgya

Az alapeljárás tárgyát az egyrészt a Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) (szerzők, zeneszerzők és kiadók belgiumi egyesülete, a továbbiakban: SABAM), másrészt a BVBA Weareone.World és az NV Wecandance – két fesztiválszervező – között folyamatban lévő jogvita képezi. A felek közötti vita tárgya a SABAM repertoárjának felhasználása fejében a fesztiválszervezők által a SABAM-nak fizetendő díjazások jogszerűsége és mértéke.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyát az a kérdés képezi, hogy az – adott esetben a 2014/26/EU irányelv 16. cikkével összefüggésben értelmezett – EUMSZ 102. cikkre tekintettel kellően részletes-e a SABAM által alkalmazott díjszabási struktúra.

A kérelem benyújtásának alapja az EUMSZ 267. cikk.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 102. cikket – adott esetben a szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó közös jogkezelésről és a zeneművek belső piacon történő online felhasználásának több területre kiterjedő hatályú engedélyezéséről szóló 2014/26/EU irányelv 16. cikkével összefüggésben –, hogy erőfölénnyel való visszaélés áll fenn, ha a valamely tagállamban de facto monopolhelyzetben lévő szerzői jogi közös jogkezelő szervezet olyan díjszabási modellt alkalmaz zenei rendezvények szervezőivel szemben a zeneművek nyilvánosságához közvetítésének jogát illetően, amely többek között az üzleti forgalmon alapul, és

- 1) amelynek alapjául sávós átalánydíjszabás szolgál olyan díjszabás helyett, amely (korszerű műszaki segédeszköz használatával) figyelembe veszi, hogy a közös jogkezelő szervezet által kezelt repertoár pontosan mekkora hányadot képvisel a rendezvényen lejátszott zenéből?
- 2) amely alapján a jogdíjak külső tényezőktől, például a belépődíjtól, az ételek és italok árától, a fellépő művészekre szánt költségvetéstől és az egyéb elemekre, például a dekorációra szánt költségvetéstől is függnek?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 102. cikke

A szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó közös jogkezelésről és a zeneművek belső piacon történő online felhasználásának több területre kiterjedő hatályú engedélyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/26/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 84., 72. o.; helyesbítés: HL 2015. L 233., 8. o.) 16. cikkének (2) bekezdése és 43. cikke

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

A Wetboek van economisch recht (gazdasági törvénykönyv) IV.2. és VI.104. cikke, XI.165. cikkének ötödik bekezdése, XI.247. és XI.248. cikke

A tényállás és az alapeljárás rövid ismertetése

- 1 A felperes, a SABAM, egy szerzői jogi közös jogkezelő szervezet. A SABAM díjazást kérhet repertoárja felhasználásának engedélyezése fejében.
- 2 A BVBA Weareone.World 2005 óta minden évben megszervezi Boomban (Belgium) a Tomorrowland táncfesztivált. Az NV Wecandance „Wecandance” néven szervez 2013 óta éves táncfesztivált.

- 3 Sem a BVBA Weareone.World, sem az NV Wecandance nem ért egyet a SABAM által felszámított díjakkal. A felek közötti vita tárgyát ugyanis a SABAM-nak a 2014–2016. évi Tomorrowland fesztiválokkal és a 2013–2016. évi Wecandance fesztiválokkal kapcsolatos elszámolása képezi.
- 4 A 2013. évi Wecandance fesztivál kivételével az úgynevezett „Tarief 211” (211-es díjszabás) alapján állapították meg a SABAM által beszedett díjak összegét; e díjszabás két különböző díjszabásból áll, amelyek közül a SABAM választhatja ki, hogy melyiket alkalmazza.
- 5 Egyrészt létezik egy *minimális díjszabás*, amelyet a hanggal besugárzott terület vagy a rendelkezésre álló ülőhelyek száma alapján számítanak ki.
- 6 Másrészt létezik egy *csökkenő díjszabás*, amelyet a művészekre szánt költségvetés vagy a jegyértékesítésből származó bruttó bevétel alapján számítanak ki. Csak a kifejezetten felsorolt költségek (foglalási díjak, héa és városi adók) vonhatók le a bruttó bevételből a szerzői jogi díjak kiszámítása előtt.
- 7 Ezenkívül a fesztiválszervezők engedményt kaphatnak e csökkenő díjszabásból az „1/3–2/3 szabály” alapján. E szabály alapján a szervezők 2/3-os, illetve 1/3-os engedményt kapnak a mindenkori díjszabásból, ha bizonyítják, hogy a lejátszott számok kevesebb mint 1/3-a, illetve 2/3-a tartozik a SABAM repertoárjába. Ha a számok több mint 2/3-a a SABAM repertoárjából származik, a SABAM teljes díjat számít fel.
- 8 A SABAM a 2017. április 13-án és 2017. május 5-én kézbesített idézésekkel indította meg az alapeljárást.

Az alapeljárásban részt vevő felek alapvető érvei

- 9 A BVBA Weareone.World és az NV Wecandance vitatják a 211-es díjszabás érvényességét, mert az az EUMSZ 102. cikk értelmében vett erőfölénnyel való visszaélés miatt tisztességtelen. Az alperesek legfontosabb kifogása arra vonatkozik, hogy a csökkenő díjszabás nem felel meg a SABAM által nyújtott szolgáltatások gazdasági értékének.
- 10 Az alperesek egyrészt úgy vélik, hogy az „1/3–2/3 szabály” nem kellőképpen pontos. Véleményük szerint korszerű technológia alkalmazásával minden további nélkül pontosabban is megállapítható, hogy a SABAM repertoárjának mely műveit, milyen hosszan játsszák le. A SABAM díjszabása más szóval jobban is hozzáigazítható az általuk nyújtott szolgáltatások gazdasági értékéhez.
- 11 Az alperesek másrészt kifogásolják, hogy a SABAM anélkül számíthatja ki díjszabását a jegyértékesítésből származó bruttó bevétel vagy a fesztivál művészekre szánt költségvetése alapján, hogy lehetőséget biztosítana a zenétől független összes költség említett bevételből történő levonására. Az alperesek véleménye szerint ez azért problematikus, mert a jegyértékesítésből származó

bevétel nem áll arányban a SABAM által nyújtott szolgáltatás gazdasági értékével. Az ok ugyanis, amiért a látogatók hajlandóak magasabb jegyárat fizetni, nem a SABAM szolgáltatásaival függ össze, hanem sokkal inkább egyéb tényezőkben, például a fesztiválszervezők arra való törekvésében, hogy a rendezvényt teljes élménnyé tegyék, a szervezők által a látogatókra fordított költségekben (világítás, művészet, wifipontok, illemhelyek, biztonság) és a fellépő művészek minőségében rejlik. E költségeket ezért le kellene tudniuk vonni a díjszámítás alapjául szolgáló összegből.

- 12 Az EUMSZ 102. cikk megsértésével kapcsolatos kifogásukat alátámasztandó az alperesek többek között az 1980. március 18-i Coditel és társai ítéletre (62/79, EU:C:1980:84), az 1987. április 9-i Basset ítéletre (402/85, EU:C:1987:197, a továbbiakban: Basset ítélet), az 1989. július 13-i Tournier ítéletre (395/87, EU:C:1989:319, a továbbiakban: Tournier ítélet) és a 2008. december 11-i Kanal 5 és TV 4 ítéletre (C-52/07, EU:C:2008:703, a továbbiakban: Kanal 5 és TV 4 ítélet) hivatkoznak.
- 13 A BVBA Weareone.World és az NV Wecandance szerint nem minden esetben megengedett szerzői jogi díjakat az üzleti forgalom alapján kivetni. Véleményük szerint a Basset ítéletben, valamint a Kanal 5 és TV 4 ítéletben a Bíróság megállapította, hogy az ár és a szerzői jogok rendelkezésre bocsátásában megnyilvánuló szolgáltatás közötti aránytalanság esetén erőfölénnyel való visszaélés állhat fenn. Az utóbbi ítéletből kitűnik, hogy annak megítélése során, hogy valamely szerzői jogi átalánydíj észszerű-e a szerzői jogi közös jogkezelő szervezet által nyújtott szolgáltatás gazdasági értékéhez képest, az egyedi eset összes körülményére, tehát a szerzői jogi védelem alatt álló zeneművek tényleges felhasználására is tekintettel kell lenni.
- 14 A SABAM szerint nem sérti az EUMSZ 102. cikket az általa alkalmazott díjszabás.
- 15 A SABAM rámutat arra, hogy a jelen ügyben a Basset ítélet irányadó, ami alapján a szerzői jogi díjak minden esetben kivethetők a teljes (bruttó) üzleti forgalom alapján.
- 16 A Bíróságnak a Kanal 5 és TV 4 ítéletben kialakított ítélkezési gyakorlata nem releváns a SABAM véleménye szerint. Ezen ítélkezési gyakorlatot ugyanis a szerzői jogi védelem alatt álló műveket csak korlátozott mértékben felhasználó televíziós csatornák sajátos összefüggésében kell értelmezni. Ezen ítélkezési gyakorlat nem vehető figyelembe, ha a zenelejátszás a tevékenység jelentős részét képezi.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 17 A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint a SABAM díjszabásai nem lehetnek tisztességtelenek a vonatkozó uniós jogi rendelkezések alapján. Máskülönbén ugyanis az EUMSZ 102. cikk által tiltott erőfölénnyel való

visszaélés állna fenn. A 2014/26/EU irányelv 16. cikkének (2) bekezdése továbbá úgy rendelkezik, hogy „[a] kizárólagos jogok és a díjazáshoz való jogok díjszabásának észszerűnek kell lennie, többek között a jogok gyakorlásának gazdasági értékéhez képest, szem előtt tartva a művek és egyéb teljesítmények felhasználásának jellegét és körét, valamint a közös jogkezelő szervezet által nyújtott szolgáltatás gazdasági értékéhez képest”. E szabályozás ezzel szintén korlátozza a közös jogkezelő szervezetek által kérhető díjazást.

- 18 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a Bíróság már állást foglalt az „erőfölénnyel való visszaélés” fogalmával kapcsolatban a közös jogkezelő szervezetek által kért díjazással összefüggésben.
- 19 Így a Bíróság megállapította, hogy erőfölénnyel való visszaélés állhat fenn, ha más módszerek nélkül is alkalmasak ugyanazon törvényes cél – vagyis a szerzők, zeneszerzők és zeneműkiadók érdekeinek védelme – elérésére, hogy növelnék a szerződések kezelésének és az oltalom alatt álló zeneművek felhasználása ellenőrzésének költségeit (Tournier ítélet, 45. pont; Kanal 5 és TV 4 ítélet, 33. pont).
- 20 A Bíróság ezenfelül megállapította, hogy nem zárható ki, hogy erőfölénnyel való visszaélés áll fenn, ha van olyan más módszer, amely lehetővé teszi a művek pontosabb beazonosítását és számszerűsítését, anélkül, hogy növelné a kezelés költségeit (Kanal 5 és TV 4 ítélet, 40. pont).
- 21 Ezzel összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a szerzői jogi díjazások tisztességes jellegének megítélése összetett kérdés. A SABAM ezért átalánydíjat állapított meg a fesztiválszervezők tekintetében (211-es díjszabás).
- 22 E díjszabás kiszámításának alapját illetően nem egyértelmű, hogy a zenétől független költségek is figyelembe vehetők-e.
- 23 Az „1/3–2/3 szabályt” illetően felmerül a kérdés, hogy az kellőképpen pontos-e. A SABAM nemrég módosította a referenciaértékeket, és jelenleg 10%-os sávokat vesz alapul, ezzel kapcsolatban nem egyértelmű azonban, hogy hol húzódik a határ, mivel vannak már olyan új rendszerek, amelyek a felhasznált repertoár még pontosabb megállapítását is lehetővé teszik.
- 24 Az EUMSZ 102. cikk és a 2014/26/EU irányelv helyes értelmezésével kapcsolatban fennálló, fent ismertetett kétségekre tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság szükségesnek véli, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszen a Bíróság elé.